

บทที่ 5

สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านการเรียนโดยตัวบ่งชี้

1.1 ความสูงต้น พบว่า มะละกอคู่ผสม 8 คู่ผสม มีความสูงของต้นมะละกอในเดือนที่ 1,2,3 มีความสูงแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ล่วงความสูงในเดือนที่ 4,5,6,7 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยสายพันธุ์คู่ผสมที่มีความสูงเฉลี่ยมากที่สุดคือ พันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แขกนวลด (143.57 เซนติเมตร) ขณะที่สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แขกดำมีความสูงเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 133 เซนติเมตร

1.2 เส้นรอบวงโคนต้น พบว่า เส้นรอบวงโคนต้นในเดือนที่ 1,2 และเดือนที่ 4,5,6,7 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ล่วงเส้นรอบวงโคนต้นในเดือนที่ 3 มีเส้นรอบวงโคนต้นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเฉพาะในสายพันธุ์ลูกผสมครั้งแดง x ฟลอริดา มีขนาดเส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ยมากกว่าทุกคู่ผสมจะเห็นว่าสายพันธุ์ลูกผสมจะมีค่าเส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ยอยู่ในช่วง (19 ถึง 23 เซนติเมตร) ซึ่งมีค่ามากกว่าสายพันธุ์ทั่วไป

1.3 จำนวนใบต่อต้นพบว่าในคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แขกนวลดมีจำนวนใบมากที่สุด คือ 105.60 ใบต่อต้น และข้อมูลในด้านจำนวนดอกต่อต้น จะเห็นได้ว่าในคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แขกนวลด มีจำนวนดอกต่อต้นมากที่สุด 105.80 ดอกต่อต้น

1.4 จำนวนดอกต่อต้น พบว่า มะละกอคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แขกนวลดมีจำนวนดอก/ต้นสูงที่สุด คือ 105.80 ดอกต่อต้น

1.5 จำนวนวันที่เริ่มออกดอกพบว่า สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แขกนวลด และสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนวันออกดอกแรก เฉลี่ยน้อยที่สุด 122.9 และ 123.3 วัน

1.6 จำนวนวันออกผลแรก พบว่า ของสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แขกนวลด และสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนวันออกผลแรก เฉลี่ยน้อยที่สุด 154.9 และ 155.3 วัน

1.7 จำนวนผลต่อตัน พบว่าในมะละกอคู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนผลต่อตันสูงที่สุด 33.40 ผลต่อตัน

1.8 น้ำหนักผลต่อตัน พบว่า คู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลืองมีน้ำหนักผลต่อตันสูงที่สุด คือ 40.03 กิโลกรัมต่อตัน

1.9 สีของใบพบว่าสีของใบมะละกอคู่ผสานทั้ง 8 คู่ผสาน คือสีเขียว 357 ทุกคู่ผสาน

1.10 สีของดอก พบว่า มะละกอคู่ผสานทั้ง 8 คู่ผสาน คือ ดอกสีขาว 301 ทุกคู่ผสาน

2. ข้อมูลด้านคุณภาพผลผลิต

2.1 น้ำหนักผลเฉลี่ย พบว่า คู่ผสานที่มีน้ำหนักผลเฉลี่ยมากที่สุดคือ สายพันธุ์ลูกผสาน ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด (1.33 กิโลกรัม) สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง (1.26 กิโลกรัม) และ สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลด (1.23 กิโลกรัม)

2.2 เส้นรอบวงผลพบว่า ในมะละกอคู่ผสานพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ฟลอริดา (28.55 เซนติเมตร) แสดงเส้นรอบวงผลสูงที่สุด

2.3 ความยาวของผล พบว่า มะละกอคู่ผสาน สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง (41.33 เซนติเมตร) และคู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง (41.33 เซนติเมตร) ซึ่งมีความยาวของผลสูงกว่าพันธุ์อื่นๆ

2.4 ความหนาของเนื้อผล พบว่า คู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด มีความหนาเนื้อ 2.50 เซนติเมตร สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง มีความหนาเนื้อ 2.43 เซนติเมตร มีความหนาเนื้อมากที่สุด

2.5 เปอร์เซ็นต์ความหวาน พบว่า คู่ผสานพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกคำ สายพันธุ์คู่ผสาน ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลืองและคู่ผสานพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แยกคำ มีเปอร์เซ็นต์ความหวานสูงสุดคือ 12.73 องศาบริกซ์ 12.16 องศาบริกซ์ และ 12.06 องศาบริกซ์ ตามลำดับ

2.6 จำนวนเมล็ด พบว่า จำนวนเมล็ดเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด (350.33 เมล็ด)

2.7 สีผิวผลในกลุ่มของคู่ผสานสายพันธุ์ ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง ครั้งเนื้อแดง x แยกคำ และครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง มีสีผิวผล คือ สีเขียว 366 ตัวในกลุ่มมะละกอ ลูกผสานสายพันธุ์ ครั้งเนื้อเหลือง x แยกคำ ครั้งเนื้อเหลือง x ฟลอริดา มีสีผิวผล คือ สีเขียว 370 และในกลุ่มของมะละกอคู่ผสานสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกคำ ครั้งเนื้อแดง x ฟลอริดา และครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด มีสีผิวผล คือ สีเขียว 363

2.8 สีเนื้อผลดิบและสีเนื้อผลสุก พบร้า กลุ่มของมะละกอคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง ครั้งเนื้อเหลือง x แยกคำ ครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลด ครั้งเนื้อแดง x แยกคำ ครั้งเนื้อแดง x ฟลอริดา และครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง มีสีเนื้อผลดิบและสีเนื้อผลสุกคือเนื้อผลดิบสีขาว 301 และเนื้อผลสุก สีส้ม 314 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ฟลอริดา และคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด มีสีเนื้อผลดิบและสีเนื้อผลสุกคือเนื้อผลดิบสีขาว 301 และเนื้อผลสุก สีส้ม 309

2.9 เปอร์เซ็นต์ช่องว่างผล พบร้า มะละกอคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด มีเปอร์เซ็นต์ช่องว่างผล มากที่สุด คือ 105.16 %

2.10 สีของเมล็ด พบร้า สีของเมล็ดมะละกอคู่ผอมหั้ง 8 คู่ผอม คือสีน้ำตาล 380 ทุกคู่ผอม

3. ข้อมูลด้านความเป็นโรค

3.1 เปอร์เซ็นต์ความเป็นโรค พบร้า ในเดือนที่ 1,2 ปัจจุบันมีการระบาดของโรคไวรัสชุดวงแหวน ส่วนในเดือนที่ 3 เดือนที่ 4 เดือนที่ 6 และเดือนที่ 7 มีการระบาดของโรคไวรัสชุดวงแหวนน้อยที่สุด คือ สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ฟลอริดา 6 %, 16 %, 28 % และ 32 % ตามลำดับ ส่วนในเดือน 5 มีการระบาดของโรคไวรัสชุดวงแหวนน้อยที่สุด คือ สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ฟลอริดา 26 %

3.2 ระดับความเป็นโรคชุดวงแหวนของมะละกอคู่ผอม 8 คู่ผอม ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม พบร้า คู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ฟลอริดา มีระดับความเป็นโรคอยู่ที่ 0.49 รองลงมาคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ฟลอริดา (0.59) ครั้งเนื้อแดง x แยกคำ (0.75) ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง (0.77) ครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลด (0.77) ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง (0.81) ครั้งเนื้อเหลือง x แยกคำ (0.92) และคู่ผอมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด (0.94) จดอยู่ใน ระดับความเป็นโรค ระดับ 0 = (No Symptoms) มะละกอไม่แสดงอาการของโรคใบชุดวงแหวน มีความทนทานโรคค่อนข้าง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านการเจริญเติบโต

1.1 ความสูงต้น พบร้า มะละกอคู่ผอม 8 คู่ผอม มีความสูงของต้นมะละกอในเดือนที่ 1,2,3 มีความสูงแตกต่างของย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสูงในเดือนที่ 4,5,6,7 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยสายพันธุ์คู่ผอมที่มีความสูงเฉลี่ยมากที่สุดคือพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x

แยกนวลด (143.57 เซนติเมตร) ขณะที่สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แยกคำมีความสูงเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 133 เซนติเมตร สอดคล้องกับ รัชดาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่าจากผลการทดลองความสูงต้นพบว่า มะละกอ 10 สายพันธุ์ มีความสูงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยสายพันธุ์ลูกผสมแยกคำ x แยกนวลด มีความสูงมากกว่าทุกสายพันธุ์ (122 เซนติเมตร) ขณะที่สายพันธุ์ปากช่องมีความสูงต่ำสุด (62 เซนติเมตร)

1.2 เส้นรอบวงโคนต้น พบว่า เส้นรอบวงโคนต้นในเดือนที่ 1,2 และเดือนที่ 4,5,6,7 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนเส้นรอบวงโคนต้นในเดือนที่ 3 มีเส้นรอบวงโคนต้น แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะในสายพันธุ์ลูกผสมครั้งแรก x ฟลอริดา มีขนาดเส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ยมากกว่าทุกคู่ผสมจะเห็นว่าสายพันธุ์ลูกผสมจะมีค่าเส้นรอบวงโคนต้น เฉลี่ยอยู่ในช่วง (19 ถึง 23 เซนติเมตร) ซึ่งมีค่ามากกว่าสายพันธุ์ทั่วไปสอดคล้องกับ รัชดาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่า จากผลการทดลองพบว่า มะละกอ 10 สายพันธุ์มีเส้นผ่าศูนย์กลางโคนต้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในสายพันธุ์ลูกผสมแยกคำ x แยกนวลด มีเส้นผ่าศูนย์กลางโคนต้น (48 เซนติเมตร) มากกว่าสายพันธุ์ลูกผสม Florida x Sunset (47 เซนติเมตร) สายพันธุ์ลูกผสมโกโก้ x Cariflora (46 เซนติเมตร) สายพันธุ์ลูกผสมปากช่อง x Florida (38 เซนติเมตร) สายพันธุ์แยกคำครีสตัลเกย์ (34 เซนติเมตร) ตามลำดับ ส่วนในสายพันธุ์โกโก้ก้านคำมีเส้นผ่าศูนย์กลางโคนต้นต่ำสุด (25 เซนติเมตร)

1.3 จำนวนใบต่อต้น พบว่า ในคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลดมีจำนวนใบมากที่สุด ข้อมูลในด้านจำนวนดอกต่อต้น จะเห็นได้ว่าในคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลด มีจำนวนดอกต่อต้นมากที่สุด จำนวนดอกต่อต้น พบว่า มะละกอคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลดมีจำนวนดอกต้นสูงที่สุด จำนวนวันออกผลแรก ของสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด และ สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนวันออกผลแรก เฉลี่ยน้อยที่สุด 154.9 และ 155.3 วัน จำนวนวันที่เริ่มออกดอกพบว่า สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด และ สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนวันออกผลแรก เฉลี่ยน้อยที่สุด 122.9 และ 123.3 วัน สอดคล้องกับ รภสสฯ และคณ (2555) รายงานว่า จำนวนวันที่ดอกแรกบานและเฉลี่ยจำนวนดอกต่อต้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในแต่ละพื้นที่ที่ทำการศึกษา พบว่าพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง มีการออกดอกได้เร็วกว่า พันธุ์ครั้งเนื้อแดง พันธุ์แยกคำโกสุมและพันธุ์แยกนวลดกำแพงแสน เฉลี่ยจำนวนดอกต่อต้นในพันธุ์ครั้งเนื้อแดงมีจำนวนดอกต่อต้นเฉลี่ยมากกว่าพันธุ์แยกคำโกสุม แยกนวลดกำแพงแสนและพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง ตามลำดับ จากการวิเคราะห์จำนวนผลที่ติดต่อต้นและจำนวนดอกเฉลี่ยต่อต้นแล้ว พบว่า พันธุ์

ครั้งเนื้อเหลืองและพันธุ์ครั้งเนื้อแดง มีเปอร์เซ็นต์การติดผลได้สูงกว่า พันธุ์เบกคำโกสุมพิสัย และเบกนวลดำรงแส่น สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลืองมีอายุการออกดอกออกแรกไก่เร็วกว่าสายพันธุ์อื่นๆ สายพันธุ์เบกนวลดำรงแส่นมีอายุการออกดอกออกนานที่สุด

1.4 จำนวนผลต่อต้น พบว่าในมะลอกอคุ่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง มีจำนวนผลต่อต้นสูงที่สุด 33.40 ผลต่อต้นและข้อมูลในด้านน้ำหนักผลต่อต้นของมะลอกอคุ่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง มีน้ำหนักผลต่อต้นเฉลี่ยมากที่สุด กว่ามะลอกอคุ่ผสมสายพันธุ์อื่น 40.03 กิโลกรัมต่อต้น สอดคล้องกับ รภสสา และคณะ (2555) รายงานว่า จากการวิเคราะห์ปริมาณผลผลิตต่อต้นของมะลอก 4 สายพันธุ์ พบว่า สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง ให้ผลผลิตต่อต้นมากกว่าสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง เบกนวลดำรงแส่นและเบกคำโกสุมพิสัยตามลำดับ และ รัชดาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่า จากการทดสอบ พบว่า น้ำหนักผลของมะลอก 10 สายพันธุ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติ ในกลุ่มพันธุ์ที่มีน้ำหนักผลเฉลี่ยมากที่สุดคือ สายพันธุ์เบกคำศรีสะเกย (3.18 กิโลกรัม) สายพันธุ์โกโก้ก้านคำ (3.02 กิโลกรัม) สายพันธุ์ลูกผสมเบกคำ x เบกนวลดำรงแส่น (3.00 กิโลกรัม) สายพันธุ์ลูกผสมปากช่อง x ฟอร์ด้า (2.84 กิโลกรัม) และสายพันธุ์ลูกผสมฟอร์ด้า x Sunset (2.78 กิโลกรัม) ตามลำดับ

2. ข้อมูลด้านคุณภาพผลผลิต

2.1 น้ำหนักผลเฉลี่ย พบว่า ลูกผสมที่มีน้ำหนักผลเฉลี่ยมากที่สุดคือ สายพันธุ์ลูกผสมครั้งเนื้อแดง x เบกนวลดำรง (1.33 กิโลกรัม) สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง (1.26 กิโลกรัม) และสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x เบกนวลดำรง (1.23 กิโลกรัม) สอดคล้องกับ รภสสา และคณะ(2555) รายงานว่า น้ำหนักผลสดต่อลูกของมะลอก 4 สายพันธุ์ ในพื้นที่ปลูกของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ โดยที่สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง และสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดงมีน้ำหนักผลสดต่อลูกมากกว่า สายพันธุ์เบกนวลดำรงแส่นและเบกคำโกสุมพิสัย ตามลำดับ

2.2 เส้นรอบวงผล พบว่า ในมะลอกลูกผสมพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x สายพันธุ์ฟลอริดา (28.55 เซนติเมตร) และเส้นรอบวงผลสูงที่สุดความยาวของผล พบว่า มะลอกลูกผสม สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x สายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง (41.33 เซนติเมตร) และคุ่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง (41.33 เซนติเมตร) ซึ่งมีความยาวของผลสูงกว่าพันธุ์อื่น ๆ ความหนาของเนื้อผล พบว่า ลูกผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x เบกนวลดำรง มีความหนาเนื้อ 2.50

เซนติเมตร สายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลือง มีความหนาเนื้อ 2.43 เซนติเมตร มีความหนาเนื้อมากที่สุดสอดคล้องกับ รัชดาภรณ์และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่า จากการทดลองในมะละกอ 10 สายพันธุ์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ พบว่า สายพันธุ์แรกคำ ศรีสะเกย (16.2 X 33.4) สายพันธุ์ลูกผสมโกโก้ x Cariflora (15.4 X 32.4) และสายพันธุ์ลูกผสมแรกคำ x แยกนวลด (15.0 X 28.2) แสดงความกว้างและความยาวของผลสูงกว่าพันธุ์อื่นๆ ในขณะที่สายพันธุ์ปากช่อง (12.2 X 22.8) และสายพันธุ์ Taiwan (10.9 X 20.8) แสดงความกว้างและความยาวของผลต่ำสุด

2.3 เปอร์เซ็นต์ความหวาน พบว่า ลูกผสมพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แรกคำ สายพันธุ์คู่ผสมครั้งเนื้อแดง x ครั้งเนื้อเหลืองและคู่ผสมพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แรกคำ มีเปอร์เซ็นต์ความหวานสูงสุดคือ 12.73 องศาบริกซ์ 12.16 องศาบริกซ์ และ 12.06 องศาบริกซ์ ตามลำดับ สอดคล้องกับ รัชดาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่า จากการทดลองในมะละกอ 10 สายพันธุ์ พบว่า สายพันธุ์ปากช่องและสายพันธุ์ลูกผสมปากช่อง x Florida มีเปอร์เซ็นต์ปริมาณของเบี้งที่ถูกสารน้ำได้สูงสุดคือ 15.65 องศาบริกซ์ และ 14.62 องศาบริกซ์ ส่วนในสายพันธุ์แยกนวลดและสายพันธุ์ Samenga มีเปอร์เซ็นต์ความหวานน้อยกว่าทุกสายพันธุ์

2.4 จำนวนเมล็ด พบว่า จำนวนเมล็ดเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ลูกผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด (350.33 เมล็ด) สอดคล้องกับ รัชดาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) รายงานว่า จากการทดลองในมะละกอ 10 สายพันธุ์ มีจำนวนเมล็ดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ สายพันธุ์ลูกผสมโกโก้ x Cariflora, สายพันธุ์แรกคำศรีสะเกย, สายพันธุ์ลูกผสมแรกคำ x แยกนวลด และสายพันธุ์แยกนวลด มีจำนวนเมล็ดภายในผลมากกว่าทุกสายพันธุ์ ส่วนในสายพันธุ์ลูกผสม Florida x sunset มีจำนวนเมล็ดพันธุ์น้อยที่สุด

3. ข้อมูลด้านความเป็นโรค

ข้อมูลด้านความเป็นโรคชุดวงแหวนของมะละกอคู่ผสม 8 คู่ผสม ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x แรกคำ และ พันธุ์ครั้งเนื้อแดง x ฟลอริดา มีระดับความเป็นโรคอยู่ที่ 1.00 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อเหลือง x ครั้งเนื้อแดง ครั้งเนื้อเหลือง x ฟลอริดา และครั้งเนื้อเหลือง x แยกนวลด มีระดับความเป็นโรคอยู่ที่ 1.33 เปอร์เซ็นต์ และในกลุ่มคู่ผสมสายพันธุ์ครั้งเนื้อแดง x แรกคำ ครั้งเนื้อแดง x แยกนวลด มีระดับความเป็นโรคอยู่ที่ 1.66 เปอร์เซ็นต์ จัดอยู่ใน ระดับความเป็นโรค อยู่ที่ระดับ 1 = (Very Mild Mottling) มะละกอนี้อาการใบเหลืองค่าน้อยมาก 1 ถึง 25% ของพื้นที่ใบ ในมีอาการจุดวงแหวน (Ring Spot) อาการที่ผลไม่ชัดเจน ไม่มีรอยข้าวหรือจีด (Streak) ที่ก้านใบและลำต้น มี

ความทนทาน โรคดีสอดคดลึกลึกลงกับ รัชคาภรณ์ และกิตติพันธุ์ (2548) ได้ศึกษาพันธุ์มะลอกอีกที่หนึ่งในต่อโรคใบค่าจังหวัดแวงในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้พันธุ์มะลอก 10 พันธุ์ ปลูกในพื้นที่อำเภอโนนสีน และอำเภอวารินชำราบ วางแผนการทดลองแบบ RCBD 4 ชั้น ๆ ละ 5 ต้นจากผลการทดลองพบว่า มะลอกในกลุ่มพันธุ์ลูกผสมมีความทนทานต่อโรคใบค่าจังหวัดแวงมากกว่ามะลอกพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ พันธุ์ลูกผสมปากซ่อง x ฟลอริดา, พันธุ์ลูกผสมฟลอริดา x Sunset, พันธุ์ลูกผสมโกโก้ x Cariflora, พันธุ์ลูกผสมแยกคำ x แยกนวล นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มพันธุ์ดังกล่าวยังมีความต้านทานต่อโรคใบค่าจังหวัดแวงและคุณภาพของผลผลิตอีกด้วย ยกเว้นในพันธุ์แยกคำครีสเทเกียที่มีความต้านทานต่อโรคใบค่าจังหวัดแวงมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ แต่มีความอ่อนแอต่อโรคใบค่าจังหวัดแวงมากกว่าทุกสายพันธุ์

ข้อมูลระดับความเป็นโรคคุณภาพแวงของมะลอกคู่ผสม 8 คู่ผสม ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ในมะลอกคู่ผสมทั้ง 8 คู่ผสม จัดอยู่ในระดับความเป็นโรค อ่อนต่อระดับ 1 = (Very Mild Mottling) มะลอกมีอาการใบเหลืองค่าน้อยมาก 1 ถึง 25% ของพื้นที่ใบ ในมีอาการจุดแวงแวง (Ring Spot) อาการที่ผลไม่ชัดเจน ไม่มีรอยข้าวหรือจีด (Streak) ที่กำกันใบและลำต้น มีความทนทาน โรคดีสอดคดลึกลึกลงกับงานทดลองของ วี.ไอล และคณะ (2537) จากผลการศึกษาศักยภาพการปลูกมะลอกขอนแก่น 80 พบร. ว่า มะลอกสายพันธุ์ TPL2 มีการเจริญเติบโตที่ดี และสม่ำเสมอ มีความทนทานต่อโรคคุณภาพแวงดี คือ แสดงอาการเหลืองค่างที่ใบ แต่ไม่มีอาการที่ผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY